WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ROK III WARSZAWA, DNIA 1 MARCA 1928 R. NUMER 5

PRZERACHOWANIE STAWEK CELNYCH

Dawno oczekiwane przerachowanie stawek taryfy celnej przeprowadzono w drodze Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 lutego 1928. Rozporządzenie to wprowadza jako zasadniczy mnożnik dla stawek polskiej taryfy celnej liczbę 1,30, z pewnemi nieznacznemi odchyleniami dla towarów typu konsumcyjnego, do których zastosowano mnożnik 1,72 (lista B) — oraz dla niektórych wyrobów gotowych z przewagą luksusowych, do których zastosowano mnożnik 1,72 (lista A).

Równocześnie z powyższem Rozporządzeniem ukazało się zarządzenie Rady Ministrów z dn. 10 lutego 1928, uchylające zakazy przywozu niepochodzących z Niemiec towarów, objętych dawnemi listami reglamentacyjnemi II i III.

Oba rozporządzenia ogłoszone zostały w Dzienniku Ustaw Nr. 15 z dn. 14 lutego r. b. pod poz. 112 i 113; wchodzą w życie w miesiąc po ogłoszeniu, t. j. dn.14 marca 1928 r.

W ten sposób Rząd częściowo zrealizował postulaty przemysłu, który wysuwał konieczność całkowitej waloryzacji stawek celnych z jednoczesnem wprowadzeniem szeregu ulg celnych na artykuły konsumcyjne, surowce, półfabrykaty, środki produkcji i niewyrabiane w kraju niektóre artykuły gotowe.

Obecne zarządzenia nie odpowiadają jednak wszystkim postulatom wytwórczości. Zdecydowano się na przyjęcie zasadniczego mnożnika 1,30, który jest liczbą dowolną nie uzasadnioną logicznym wynikiem obliczeniowym, zaś na listach wyjątków pomieszczono artykuły, do których — w naszem przynajmniej przekonaniu — należało zastosować mnożnik normalny, pominięto natomiast wiele innych, wymagających stanowczo najniższego lub najwyższego mnożnika.

Tak np., na liście B znajdujemy superfosfaty mineralne z niezmienioną stawką celną. Jest to posunięcie zupełnie niezrozumiałe. W myśl obowiązujących przepisów, Rządowi przysługuje w każdej chwili prawo zawieszenia cła na superfosfaty sprowadzane dla celów rolniczych. Zdawałoby się więc, że posiadając w ręku poważną broń przeciwko ew. nieusprawiedliwionej zwyżce cen, Rząd nie będzie pozbawiał jednego z najpoważniejszych przemysłów korzyści, wynikających z przerachowania stawek celnych. Rozporządzenie jednak stanowi inaczej, czyniąc tym sposobem wyłom w dotychczasowej strukturze taryfy celnej.

Natomiast kwas azotowy powyżej 40° Be, nie wyrabiany w kraju, a stanowiący podstawowy surowiec dla wielu gałęzi przemysłu chemicznego (sztuczny jedwab, materjały wybuchowe, półprodukty organiczne typu nitrozwiązków i inne) otrzymał podwyżkę obecnie obowiązującego i tak już — jak dla artykułu nie wyrabianego w kraju — dość wysokiego cła. Względy fiskalne nie mogły tu wchodzić w rachubę, gdyż import kwasu azotowego do Polski w r. 1926 wyniósł 1.414,5 tonn, w r. 1927 — 1.288,4 tonny.

Na liście towarów, do których stosuje się mnożnik 1,72, pominięto w dziedzinie przemysłu chemicznego ważny artykuł, do którego stosować należy cło wychowawcze, mianowicie płyty fotograficzne. Właściwa produkcja powstała w kraju stosunkowo niedawno, rozwija się doskonale, daje rynkowi polskiemu klisze przedniego gatunku, nie ustępujące wyrobom zagranicznym. Równolegle z fabrykacją płyt ma być wkrótce zorganizowana w kraju produkcja fotograficznych papierów światłoczułych; jest jednak rzeczą oczywistą, że tylko wtedy fabryki płyt przystąpią do produkcji papierów fotograficznych, jeśli Rząd zechce poprzeć już istniejące placówki. Zniesienie reglamentacji przywozu płyt fotograficznych przy niestosowaniu do nich najwyższego mnożnika celnego stwarza trudne warunki dla omawianej gałęzi produkcji.

Podobnych przykładów możnaby wskazać znacznie więcej. Poprzestajemy na wyżej podanych, aby stwierdzić, że omawiane Rozporządzenie domaga się jeszcze pewnych korektyw w kierunku przeniesienia niektórych towarów na listę A oraz zastosowania ulg celnych dla innych, stanowiących ważny półprodukt lub materjał pomocniczy.

Życie gospodarcze wymaga wprawdzie utrwalenia podstaw ochrony celnej, jednak przy okazji przerachowania musimy dążyć do najwięcej racjonalnego ustosunkowania stawek celnych, czego wyrazem nie jest bynajmniej obecnie wprowadzony systemat celny.

KONFERENCJA MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU ZE SFERAMI GOSPODARCZEMI

W dniach 22 i 23 lutego r. b. odbyła się konferencja Pana Ministra Przemysłu i Handlu z przedstawicielami poszczególnych działów produkcji polskiej. Konferencję otworzył P. Minister Przemysłu i Handlu interesującem przemówieniem (drukowanem w całości w Nr. 45 „Monitora Polskiego"), w którem nakreślił stan gospodarczy Polski w roku ubiegłym. Delegacja Związku Przemysłu Chemicznego, zabierając głos w czasie konferencji, podkreśliła między innemi konieczność liberalnego udzielania ulg celnych przy przywozie maszyn i narzędzi stosowanych w przemyśle chemicznym, a niewyrabianych w kraju, oraz wskazała na powolność w załatwianiu niektórych dezyderatów, w zasadzie uznanych przez czynniki rządowe za słuszne, np. w zakresie zwrotu ceł.

P. Dyrektor Kirchmayer, przemawiając w imieniu Związku „Przemysł Superfosfatowy", wskazał na niezbędność ustalenia warunków, w jakich pracuje wytwórczość superfosfatów, a w szczególności usunięcie groźby, wiszącej nad fabrykami superfosfatu, a wynikającej z możliwości dopuszczenia w każdej chwili przez Rząd bezcłowego importu superfosfatów — dla obniżenia cen wewnętrznych.

P. Kirchmayer zwrócił uwagę Rządu na niebezpieczeństwo, jakie może wyniknąć zarówno dla fabrykacji superfosfatu, jak pośrednio dla rolnictwa z przewidywanego w niedalekiej przyszłości braku kwasu siarkowego, którego produkcja się nie zwiększa, ceny zaś wzrastają.

Okolicznością podnoszącą koszty sprzedaży superfosfatu są trudności, czynione przez kolej, gdy chodzi o dostarczanie wagonów dla masowych przewozów na bliską odległość.

Po dwudniowych naradach konferencję zakończyło przemówienie Dyrektora Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów, p. Andrzeja Wierzbickiego, który z właściwą sobie swadą omówił najważniejsze zgłoszone przez przedstawicieli życia gospodarczego postulaty.

ROZWÓJ HANDLU Z ROSJĄ

W celu stworzenia organizacji, któraby jednoczyła eksporterów polskich, służyła jako łącznik pomiędzy eksporterami polskimi a rynkiem rosyjskim, koncentrowała kredyty na poparcie eksportu, informowała sfery zainteresowane o możliwościach eksportu do Rosji, oraz ułatwiała import z Rosji niezbędnych dla przemysłu polskiego surowców — grupa przedstawicieli sfer gospodarczych zawiązała w marcu 1925 r. spółkę pod firmą: Polskie Towarzystwo Handlu z Rosją „Polros" Sp. z o. o.

Dla zorganizowania prawidłowego handlu z Rosją „Polros" zawiązał wespół z Rządem Sowieckim spółkę akcyjną „Sowpoltorg" z kapitałem 1.000.000 rubli złotych, podzielonym w równych częściach między „Polrosem" a Rządem Sowietów.

Do Zarządu „Sowpoltorgu", który ma siedzibę w Moskwie, wchodzi 6 osób, z których 3 są delegowane przez „Polros", a 3 przez Rząd Sowietów.

„Sowpoltorg" rozpoczął swą działalność w maju 1926 r., zakończył dwa okresy operacyjne z dobrym wynikiem finansowym i ma widoki na dalszy rozwój.

Od czasu rozpoczęcia operacyj, Spółka „Sowpoltorg" wywiozła z Polski do Z. S. S. R. towarów za sumę $ 1.528.000, — w ciągu 1926 r. za sumę $ 477.000 i w ciągu 1927 r. za sumę $ 1.051.000. Przedmiotem wywozu były: chemikalja, metale, wyroby metalowe, maszyny i narzędzia, parafina, celuloid, karbid, papier i wyroby papiernicze, materjały kancelaryjne, przędza, galanterja i t. d.

W tym samym okresie (do końca 1927 r.) „Sowpoltorg" wyeksportował z Z. S. S. R. w roku 1926 towarów za sumę $ 1.088.000, — a w 1927 r. za ca. $ 1.900.000 — łącznie więc za blisko 3.000.000 dolarów. Z tej ilości do Polski wwieziono towarów wartości $ 248.000, przyczem głównemi przedmiotami wwozu były: magnezyt, oleje kontaktowe, kazeina, owoce suszone, nasiona, futra niewyprawione, drób.

Początkowo T-wo „Polros" załatwiało samo zakupy towarów eksportowanych i sprzedawało towary importowane, działając w charakterze przedstawiciela Spółki „Sowpoltorg". W miarę jednak rozrostu operacyj, Towarzystwo przyczyniło się do powołania do życia na zasadach parytetowych Sp. z o. o. „Sowpoltorg w Warszawie, Generalne Przedstawicielstwo T-wa Akc. "Sowpoltorg" w Moskwie", która to Spółka załatwia wszelkie czynności techniczne, wynikające z handlu z Z. S. S. R. Towarzystwo „Polros" zachowało wpływ na politykę handlową i finansowo-kredytową oraz wypełnia zadania, wskazane na wstępie.

Związek Przemysłu Chemicznego pozostaje w bliskim kontakcie z „Polrosem" i chętnie współdziałać będzie ze zrzeszonemi przedsiębiorstwami, pragnącemi nawiązać łączność z „Sowpoltorgiem" lub „Polrosem".

KRONIKA

Dn. 14 lutego r. b. odbyło się posiedzenie Rady Towaroznawczej przy Min. Skarbu, na którem — z pośród spraw interesujących bezpośrednio wytwórczość chemiczną — postanowiono:

olej drzewny objęty poz. 117 p. 7 taryfy celnej a służący do fabrykacji lakierów zwolnić od obowiązku skażenia, gdyż jego swoisty smak, zapach i właściwości czynią go niezdatnym do użytku jadalnego, co należy uważać za skażenie naturalne;

ziemię foluszową o zabarwieniu ciemno-szarem, pod nazwą frankonitu F. C. clić wg. poz. 66 p. 2c taryfy celnej;

imitację linoleum na tekturze smołowcowej clić wg. poz. 177 p. 19b taryfy celnej;

produkty znane w handlu pod fantazyjnemi nazwami „Kernöl", „Harzol", „Albertusöl" i t. p. w postaci czarnej lub czarno-brunatnej masy, miękkiego ciasta lub gęstego oleistego płynu o zapachu smoły gazowej lub oleju żywicznego a stanowiące mieszaniny oleju żywicznego z ługiem sulfitowym lub z olejem mineralnym, ługu sulfitowego z żywicą kumaronową, smoły węglowej z wapnem i rozczynem dekstryny z dodatkiem mydła, smoły gazowej rozpuszczonej w oleju z dodatkiem mydła i t. p. clić wg. poz. 85 p. 4 taryfy celnej, analogicznie do zawartych tam produktów;

siarczan baru w stanie ciastowym clić wg. poz. 96 p. 3 taryfy celnej.

Dn. 18 lutego r. b. odbyło się ogólne zebranie Związku Przemysłu Perfumeryjnego w Polsce. Po wysłuchaniu sprawozdania i omówieniu spraw bieżących, przystąpiono do wyborów władz Związku, które dały następujący wynik: Prezes — p. Dr. Gustaw Litterer, Vice-Prezes — p. Henryk Żak; członkowie Zarządu pp.: T. Misori, Inż. J. Podraszko, S. Stempniewicz; zastępcy pp.: Fabrowski, H. Lande; Komisja Rewizyjna pp.: Chabas, Sakowski jr., B. Tabański; zastępcy członków Komisji Rewizyjnej pp.: Falkiewicz, H. Laks.

Dn. 25 lutego r. b. odbyło się z inicjatywy Dyrektora Dep. Akcyz i Monopoli Min. Skarbu p. Wojtowicza, zebranie przedstawicieli przemysłu perfumeryjnego, celem omówienia sprawy powołania jednej wspólnej dla całego przemysłu perfumeryjnego organizacji, któraby mogła w stosunku do Min. Skarbu reprezentować interesy całokształtu przemysłu perfumeryjnego. Inicjatywę tę podjęło Min. Skarbu w związku z koniecznością uregulowania spraw przydziału spirytusu dla wytwórczości perfumeryjnokosmetycznej, skażania spirytusu dla tych celów i t. d. Na zebraniu reprezentowane były trzy poważniejsze grupy zorganizowanego przemysłu perfumeryjnego, mianowicie Związek Przemysłu Perfumeryjnego w Polsce, Związek Fabryk Perfumeryjno - Kosmetycznych oraz Sekcja Perfumeryjna Związku Przemysłowców w Krakowie. Zgromadzeni doszli do wniosku, że powołanie wspólnej organizacji jest rzeczą niezbędną, i dla omówienia szczegółów odbyli po zebraniu w Min. Skarbu specjalne posiedzenie na terenie Związku Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej. Powołano w wyniku tego zebrania specjalną Komisję w składzie po 2 przedstawicieli Związku Przemysłu Perfumeryjnego, Związku Fabryk Perfumeryjno - Kosmetycznych, Związku Przemysłowców w Krakowie. Komisja działać będzie pod przewodnictwem przedstawiciela Dyrekcji Związku Przemysłu Chemicznego i ustali podstawy organizacyjne, zakres działalności, formę współpracy i sposób reprezentowania nazewnątrz wobec władz i urzędów.

Ogólne zebranie Związku Przemysłu Chemicznego odbędzie się dn. 29 marca r. b., nie zaś dn. 31-go, jak donosiliśmy poprzednio.

Kurjer Polski w Milwaukee U. S. A. przystąpił do opracowania jubileuszowego numeru z racji 40-lecia istnienia tego dziennika w Ameryce. Numer ukaże się w czerwcu r. b. i rozesłany będzie do najszerszych kół politycznych, przemysłowych, kupieckich, finansowych, naukowych w Ameryce. Zgłoszenia do numeru jubileuszowego przyjmuje PAT, Krak. Przedmieście 50 do dn. 1 maja r. b.

Jak już donosiliśmy w Nr. 3 naszego wydawnictwa — dn. 28 stycznia r. b. odbyło się w Warszawie posiedzenie, zorganizowane przez Związek Przemysłu Chemicznego, z udziałem przedstawicieli chemicznej wytwórczości niemieckiej w sprawach dotyczących tej dziedziny produkcji. Stenogram obrad znajduje się do przejrzenia w biurze naszego Związku.

The New York Herald poświęca w swem wydawnictwie co pewien czas jedną stronę omówieniu spraw polskich w sposób objektywny i możliwie dokładny. Akcja ta pokrywa się materjalnie z funduszów osiągniętych z ogłoszeń, za które cena wynosi zł. 1.50 za 1 wiersz milimetrowy. Przedstawiciel Polski The New York Herald — p. T. M. Skarzyński, Warszawa, Mazowiecka 11 — zwraca się za naszem pośrednictwem do zrzeszonych przedsiębiorstw chemicznych z prośbą o poparcie rzeczonej akcji.

Palestyńsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Tel-Aviv przystępuje do wydania specjalnego zeszytu czasopisma „Palestine et Near East", poświęconego sprawom propagandy towarów polskich w krajach bliskiego Wschodu. Celem pokrycia kosztów własnych wydawnictwa, zamierzone jest zebranie ogłoszeń firm polskich, zaś bliższych informacyj w tej dziedzinie udziela Palestyńsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa Tel-Aviv, Jehuda Halevi str. 38.

Wystawa Ruchoma Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego, pozostająca pod protektoratem Ministerstwa Przemysłu i Handlu zwróciła się do nas z prośbą o poparcie jej zamierzeń w kierunku zgrupowania możliwie dużej ilości eksponatów w zakresie przemysłu chemicznego. Wystawa ma na celu zaznajomienie najszerszych warstw obywateli z wytwórczością krajową, źródłami zakupu towarów wyrabianych w kraju i zabezpieczenie tym sposobem rynku wewnętrznego przed zalewem towarami zagranicznemi.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	420 zł.
Alkohol metylowy techniczny	250 „
„ „ czysty 99%	— „
Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1,80 „
Azotniak mielony za 1 kg % N_2 *	1,75 „
„ granulowany za 1 kg % N_2 *	1,95 „
Azotan amonowy *	103,60 „
Benzen handlowy 90%	91 „
„ czysty	103 „
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	20 „
Chlorek cynku (ług 50%)	50 „
Chlorek wapna bielący	40 „
Chlorek wapna ($CaCl_2$)	20—22 „
Chloroform czysty	700 „
„ pro narcosi"	1.700 „
Fenol czysty	325 „
Formalina 30%	220 „
Fosforyty rachowskie surowe	3,50 „
Gliceryna farmaceutyczna 30° Be	445 „
„ techniczna	345 „
Karbid	58—62 „
Karbolineum	45 „
Klej kostny	270 „
Klej skórny	400 „
Krezole	135 „
Kwas azotowy 30° Bé, w przel. na 100% HNO_3	110 „
Kwas mrówkowy 85%	w złocie 140 „
„ siarkowy 66° Be	w złocie 6,98 „
„ solny bez arsenu	10 „
„ octowy techn. 30%	100 „
Mączka fosforytowa rachowska 16.5% P_2O_5	7,45—8,75 zł.
„ kostna odklejona 30% P_2O_5	18,50 „
Naftalen surowy prasowany	34,50 „
„ czysty w łuskach	65 „
Octan sodu	125 „
„ ołowiu	235 „
Oleina zwierzęca destylat	300 „
„ „ saponifikat	290 „
Oleum 20%	w złocie 10,55 „
Pirydyna czysta za 1 kg	12 „
Smoła preparowana	28,50—29,75 „
Siarczan amonu	43 „
Siarczek sodu 60/62 % *	w złocie 40—45 „
Soda amonjakalna	26 „
„ kaustyczna	61 „
Sól glauberska kalcynowana niemielona	16 „
Stearyna	250 „
Superfosfat 16%	13,12—13,76 „
Toluen czysty	103 „

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Prenumerata kwartalna w kraju zł. 3.50, zagranicą zł. 5.00. Cena zeszytu pojedynczego zł. 0.60.
Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Ceny ogłoszeń: Cała strona zł. 150. Pół strony zł. 80. Ćwierć strony zł. 45. Jedna ósma strony zł. 30. Wiersz jednoszpaltowy zł. 5. Ogłoszenia drobne „Produkty wytwórczości krajowej", tekst trzywierszowy kwartalnie zł. 30; wiersz dodatkowy zł. 5. Członkowie Związku otrzymują od cen powyższych rabat.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14 — Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca

Wydawca: w imieniu Związku Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej — Dyrektor Związku, inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: inż. TADEUSZ ZAMOYSKI. — Drukarnia „Rola" J. Buriana, Mazowiecka 11